

Programma Duurzaam Noordenveld

Op naar een toekomstbestendig Noordenveld in 2040

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Opbouw programma
3. Hoe bereiken we Duurzaam Noordenveld? Alleen samen!
4. Global Goals
5. De vijf thema's en doelen
6. Thema's uitgewerkt
 1. Toekomstbestendig leefomgeving
 2. Duurzame mobiliteit
 3. Duurzame energie
 4. Afval en hergebruik
 5. Participatie en communicatie

1. Inleiding

Wereldwijd merken steeds meer inwoners de effecten van klimaatverandering in hun dagelijks leven. Extreme regenval, overstromingen, droogte en bosbranden. Het aantal soorten dieren en planten, de biodiversiteit, gaat hard achteruit. Klimaatverandering is dagelijks zichtbaar in het nieuws. Redenen genoeg om in actie te komen. Ook hier, in Noordenveld.

Daarom wil Noordenveld in 2040 klimaatneutraal zijn. Zodat we niet meer bijdragen aan klimaatverandering. We weten nu nog niet hoe de wereld er dan uit ziet. Wel weten we dat de klimaatvraagstukken die we nu al zien groot en ingewikkeld zijn. En dat er iets moet veranderen zodat toekomstige generaties ook een fijn leven kunnen hebben. Het jaar 2040 is nog ver weg, toch is het belangrijk dat we nú al stappen zetten naar een Duurzaam Noordenveld.

Wat bedoelen we met een 'Duurzaam Noordenveld'?

Bij het woord 'duurzaam' denken we al snel aan windmolens, zonnepanelen en huizen isoleren. Maar duurzaamheid is veel meer dan duurzame energie. Droge zomers en piekbuien vragen om een andere inrichting van de openbare ruimte. Daarin spelen we zelf een grote rol als gemeente. Hoe we ons bewegen van a naar b, kan dat duurzamer? En hoe doen we het als gemeente in onze eigen organisatie? Voorkomen we verspilling? Kunnen we meer hergebruiken? Geven we het goede voorbeeld? Een duurzaam Noordenveld beperkt zich niet tot de gemeentelijke organisatie. Met een duurzaam Noordenveld bedoelen we de hele gemeente.

Wat houdt het programma Duurzaam Noordenveld in?

Dit programma geeft de verduurzaming van Noordenveld handen en voeten. We beginnen niet op nul: de afgelopen jaren hebben we al veel goede dingen gedaan. Zowel binnen de gemeentelijke organisatie als binnen de gemeentegrenzen. Dit waren vooral veel losse projecten of initiatieven. Wat nog ontbrak was een overkoepelend programma. Een programma dat sturing, richting, doelen en houvast geeft aan al die

goede, duurzame dingen.

Dit programma geeft richting én maakt inzichtelijk wat we nu al doen. Door samen aan (de uitvoering van) dit programma te werken, is ook de samenhang tussen de verschillende thema's beter in beeld. Zo zien we steeds beter waarmee we het verschil kunnen maken.

Wat willen we bereiken met het programma Duurzaam Noordenveld?

In dit programma zetten we een stip op de horizon met duurzaamheidsdoelen voor 2040. In 2040 zorgen een schone lucht, een gezonde bodem en een goede waterbalans samen voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier.

Hoofddoel van het programma

Het hoofddoel van het programma Duurzaam Noordenveld is om negatieve effecten op het klimaat te voorkomen. En waar mogelijk zelfs een positief effect op het klimaat te hebben. Het programma is verdeeld in vijf thema's. Per thema zetten we een stip op de horizon en geven aan hoe we daar in de komende vijf jaar concreet naartoe werken. Elk jaar bekijken we opnieuw waar we staan en welke acties nodig zijn. Dit programma is een hulpmiddel om te toetsen of datgene wat we doen bijdraagt aan het behalen van ons hoofddoel.

Energietransitie en verduurzaming oppakken

Met dit programma geven we invulling aan de afspraak uit het Raadsakkoord 2018-2022 om de energietransitie en verduurzaming in Noordenveld goed en gestructureerd op te pakken. Bij het samenstellen van dit programma hebben we de adviesraad Duurzaamheid, gemeenteraadsleden, gemeenteambtenaren, inwoners, bedrijven en betrokken organisaties gevraagd om input.

2. Opbouw programma

De vijf thema's van Duurzaam Noordenveld

Duurzaamheid is een breed begrip. Daarom hebben we het programma verdeeld in vijf thema's die een belangrijke rol spelen:

1. Toekomstbestendige leefomgeving
2. Duurzame mobiliteit
3. Duurzame energie
4. Afval en hergebruik
5. Participatie en communicatie

Voor elk thema hebben we het toekomstperspectief voor 2040 beschreven, een aantal doelen gesteld en opgeschreven wat onze ambities voor 2025 zijn.

Een gezamenlijk gebouwd programma

Belangrijk uitgangspunt voor dit programma is dat we niet vanaf nul beginnen. Er gebeurt al veel in onze gemeente en in de gemeentelijke organisatie. Er is een zeer betrokken Adviesraad Duurzaamheid actief, en ook de gemeenteraad heeft ideeën over welke kant we op moeten.

Werksessies

In werksessies met gemeenteambtenaren uit verschillende afdelingen en teams is geïnventariseerd wat er nu al gebeurt en waar de ambities liggen. Op basis hiervan zijn de vijf thema's gekozen en de doelen per thema gemaakt. In een vervolgsessie zijn deze uitgewerkt naar activiteiten voor de komende vijf jaar.

Met de Adviesraad Duurzaamheid en de gemeenteraad zijn de vijf thema's en de doelen besproken. Zij hebben vervolgens uitwerkingsrichtingen voor de komende vijf jaar gemaakt. Met de gemeenteraad is verkend aan welke deeldoelen meer of minder gewicht zou moeten hangen. Alle deze input is zo veel mogelijk verwerkt in dit programma.

Enquête onder inwoners

Om te horen hoe onze inwoners naar duurzaamheid kijken, hebben wij een online enquête gemaakt. In de periode augustus- september 2021 konden inwoners, bedrijven en andere betrokkenen in Noordenveld hun mening geven over duurzaamheid. De thema's van dit programma kwamen hierin terug. We vroegen waar mensen aan dachten per thema en hoe mensen kijken naar de rol van de gemeente én die van zichzelf. Een samenvatting van alle reacties zit als bijlage bij dit programma. De resultaten zijn ook te zien op de onze website over duurzaamheid: www.duurzaamnoordenveld.nu.

Jaarplannen en monitoren

Een meerjarig programma bevat ambities, strategische doelen, operationele doelen en de inspanningen die daaruit voortvloeien. Een vervolgstap is het vertalen van het programma in jaarplannen: wat gaan we jaarlijks concreet doen om de doelen over vijf jaar te halen? De oogst uit de online enquête nemen we hierbij mee.

We werken het programma jaarlijks uit in een jaarplan waarin concreet staat beschreven op welke speerpunten we ons dat jaar richten. Het is belangrijk om te focussen en doelen concreet te maken. Dan wordt het ook meetbaar. Focus is mogelijk door jaarlijks per thema een top 3 te maken van acties die dat jaar prioriteit krijgen.

Daarnaast zijn meetindicatoren en toetsmomenten nodig, om in de gaten te houden of we op de goede weg zijn. En waar nodig bij te sturen. Een deel van deze monitoring gaat over hoe we met het programma bijdragen aan de vermindering van CO₂-uitstoot. Meer Drentse gemeenten willen dit monitoren. Daarom is in Drents verband gekozen om via het Werkbureau Regionale Energiestrategie (RES) aan een basis voor deze monitoring te werken.

In 2025 maken we een nieuw programma voor de periode tot en met 2030. Zo bekijken we elke 4 à 5 jaar waar we staan op weg naar een klimaatneutraal Noordenveld in 2040.

3. Hoe bereiken we een Duurzaam Noordenveld? Alleen samen!

Hoe komen we tot een duurzaam, toekomstbestendig Noordenveld? Hoe zorgen we voor een leefomgeving waarin mens, dier en natuur samen prettig leven?

De vraagstukken rond duurzaamheid zijn groot en ingewikkeld. Het gaat over veel verschillende thema's. Het jaar 2040 is nog ver weg. Als we ervoor willen zorgen dat Noordenveld ook dan voor iedereen een mooie en gezonde gemeente is om te wonen, werken en recreëren, moeten we niet wachten. We moeten nu beginnen en verstandige dingen doen voor mens, dier en milieu. Dit lukt ons alleen als we het samen doen! Dit programma moet ons daarbij helpen.

Het programma is geschreven vanuit het oogpunt van de gemeentelijke organisatie. Waar 'we' staat, gaat het over wat de gemeente doet en wil. Maar zoals gezegd bedoelen we een duurzaam Noordenveld niet alleen onze eigen organisatie en ons eigen handelen.

Als gemeente zitten we alleen niet overal aan het stuur. We zijn voor een deel afhankelijk van initiatieven en acties van anderen. In het programma laten we met onderstaande twee iconen zien wat onze rol is. We maken daarbij onderscheid tussen rechtstreeks invloed en beïnvloeden.

Op een aantal onderwerpen uit dit programma hebben we als gemeente rechtstreeks **invloed**. Denk bijvoorbeeld aan de inrichting en het beheer van onze openbare ruimte, of het beheer en onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen. Keuzes over het verduurzamen hiervan maken we zelf. Uiteindelijk heeft dit een positieve invloed op de leefomgeving van onze inwoners.

Op veel onderwerpen hebben we geen directe invloed, we kunnen wel **beïnvloeden**. Dit beïnvloeden doen we op verschillende manieren.

Samenwerken: Door samen te werken met organisaties die wel invloed hebben kunnen we samen doelen bereiken.

Faciliteren (aanmoedigen en ontmoedigen): We ondersteunen bedrijven en inwoners die zelf stappen willen zetten, waar dat kan. Door goed te luisteren naar wat ze nodig hebben, daar waar mogelijk in te ondersteunen en mogelijk belemmerende regels uit de weg te halen. We proberen duurzaam gedrag zo makkelijk mogelijk te maken. Tegelijkertijd zorgen we er in inrichtingsplannen en aanbestedingen voor dat we niet duurzaam gedrag ontmoedigen.

Inspireren: Door zelf te zorgen voor goede en inspirerende voorbeelden en inwoners met goede voorbeelden een podium te geven, maken we de duurzame beweging in Noordenveld steeds groter.

Samenwerken en rollen

Het programma Duurzaam Noordenveld is ambitieus, en we komen er alleen als we er samen aan werken!

Dat doen we al op veel terreinen. We hebben het programma besproken met de partijen waarmee we veel samenwerken. Denk daarbij aan Ondernemerscontact Noordenveld (OCN) en Parkmanagement, Toegankelijk Noordenveld, Energiecoöperatie Noordseveld, NMF Drenthe, IVN en woningcorporaties Actium en Woonborg. Het programma is de basis voor samen werken aan een duurzaam Noordenveld in de komende vijf jaar.

Ook onze inwoners spelen een belangrijke rol. Daarom hebben we hun mening en ideeën gevraagd met de online enquête. Deze nemen we zoveel mogelijk mee in de uitvoering. We zien nu al dat veel vrijwilligers zich inzetten voor een duurzame toekomst. Enkele voorbeelden zijn het goed draaiende Repair Café, de energicoaches, acties die inwoners organiseren en de mensen die zich inzetten in en voor Energieke buurten.

4. Global Goals

Gemeente Noordenveld is een Global Goals gemeente. De Global Goals zijn zeventien ontwikkelingsdoelen om in 2030 de wereld een betere plek te maken. Ze worden ook SDG's genoemd; Sustainable Development Goals. Onze speerpunten zijn vooral Ongelijkheid verminderen en Duurzaamheid.

Door de beschreven doelen en acties in dit programma leveren wij ook een bijdrage aan verschillende SDG's. We geven per thema aan om welke SDG's dit gaat. Dit wordt getoond door een icoon van de betreffende SDG te plaatsen op de startpagina van ieder thema in dit programma.

Voor meer informatie over de SDG's zie www.sdgnederland.nl.

3. De vijf thema's en doelen

Toekomstbestendige leefomgeving

- Beter omgaan met piekbuien en droogte
- Minder hittestress
- Verbeteren leefomgeving mens, dier en natuur

Duurzame mobiliteit

- Minder vervuilende verkeersbewegingen
- Meer schoon vervoer

Duurzame energie

- Minder energie verbruiken
- Meer woningen op duurzame warmte
- Meer zonpotentie benutten
- Meer windpotentie benutten
- Meer innovatie en alternatieve energieopwekking

Afval en hergebruik

- Verminderen van hoeveelheid afval
- Meer hergebruiken
- Minder gebruik van nieuwe grondstoffen voor bouwen en inrichten

Participatie en communicatie

- Actievere rol voor en door de inwoners
- Meer mensen doen mee aan duurzame beweging
- Actievere rol voor en door ondernemers

Toekomstbestendige leefomgeving

Toekomstperspectief voor 2040

In 2040 zorgen een schone lucht, een gezonde bodem en een goede waterbalans samen voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Met de doelen in dit thema werken we aan twee kanten. Enerzijds willen we de huidige veranderingen in het klimaat (piekbuien, hitte en droogte) opvangen. Anderzijds dragen deze doelen bij aan het terugdringen van klimaatveranderingen. We zien dat robuuste groenstructuren, waterhuishouding en een gezonde leefomgeving een nauwe relatie hebben. Daarom zijn ze samengevat in één thema.

Doelen

1. Verminderen wateroverlast en droogte

We zien de laatste jaren een duidelijke toename in zowel piekbuien als droogte. De verwachting is dat dat in de komende jaren alleen nog maar zal toenemen. De systemen in Nederland zijn tot nu toe gericht op zo snel mogelijk water afvoeren. Met de toenemende piekbuien en droogte is iets anders nodig. We moeten dus slimmer met ons water om gaan. Dat doen we op gemeentelijk niveau door de openbare ruimte klimaat adaptief in te richten. Ook inwoners kunnen hier een bijdrage aan leveren door hun tuin zo groen mogelijk te maken. *In 2040 gaan we beter om met hoosbuien door op slimme manieren water vast te houden en af te voeren in de openbare ruimte. Daarmee voorkomen we ook droogte.*

2. Verminderen hitteoverlast zomers

De zomers in Nederland kennen steeds hogere temperaturen. En die hitte heeft effect op onze gezondheid. Door toenemende hitte 's nachts slapen we slechter en voor ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid is de hitte een serieuze risicofactor geworden. De hitteoverlast kunnen we verminderen door te zorgen voor een groenere omgeving met meer schaduw (bomen). *We richten met elkaar de omgeving zo in, dat het in 2040 in de zomers nog steeds fijn vertoeven is buiten. Ook bouwen we op een manier die de hitte zomers beter buiten houdt en in de winter warmteverlies beperkt.*

3. Verbeteren van de leefomgeving voor mens, dier en natuur

Door een grote verscheidenheid aan dieren, planten, bacteriën, schimmels en andere levenssoorten, is de leefomgeving prettig om te wonen, verblijven en recreëren. Die biodiversiteit zorgt voor schone lucht, schoon drinkwater en een gezonde bodem voor planten en dieren. Helaas neemt het aantal dieren (zoals insecten) en planten steeds meer af. Het wordt steeds bekender dat we hier iets aan moeten doen, zo ook bij onze inwoners en ondernemers. Als gemeente streven we in het groenbeheer en bij de inrichting naar een leefomgeving met een grote diversiteit aan planten en dieren. We ondersteunen acties vanuit bewoners, organisaties en ondernemers om dit samen te verbeteren. *In 2040 is onze leefomgeving door de vele soorten planten en dieren die aanwezig zijn prettig om te wonen, verblijven en recreëren.*

Met dit thema leveren wij een bijdrage aan de volgende Global Goals:

Verminderen wateroverlast en droogte

Wenkend perspectief 2040: We gaan beter om met hoosbuien door op slimme manieren water vast te houden en af te voeren. Daarmee voorkomen we ook droogte.

Wat doen we nu al?

- We zien de laatste jaren een duidelijke toename in zowel piekbuien als droogte. Om wateroverlast en droogte tegen te gaan houden we water langer vast en voeren we het pas af als het niet anders kan. We hebben hiervoor overlastlocaties in beeld gebracht via een stresstest. Oplossingen die we toepassen zijn bijvoorbeeld gescheiden rioolsystemen en wadi's in groenstructuren.
- We zijn lid van Operatie Steenbreek, omdat we onder andere streven naar minder tuinverharding. Daarmee zorgen we ervoor dat regenwater niet te snel wegstroomt en langzaam de bodem ingaat. Met meer groen benutten we het water beter op de plekken waar het valt.
- Bij rioolvervanging sluiten we zoveel mogelijk aan bij de natuurlijke situatie rond waterhuishouding.
- We zijn actief aangesloten bij de werkregio Groningen & Noord-Drenthe om een regionale klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda op te stellen. Met deze agenda kunnen wij in aanraking komen voor de Impulsregeling (subsidie voor wateroverlast).
- De onderwerpen wateroverlast en droogte worden toegevoegd in de lokale klimaatadaptatie strategie die uiterlijk wordt vastgesteld begin 2022.

Wat straks (2025)?

- In 2025 hebben we geleerd van de aanpak van de wateroverlast in Norg-west, namelijk de aanleg van een gescheiden riolering en het creëren van ruimte voor waterberging. De aanpak van de openbare leefomgeving in bestaande én in nieuwe wijken en dorpen doen we op eenzelfde klimaatbestendige manier.
- In 2025 hebben we samen met andere overheden in de werkregio Groningen & Noord-Drenthe een regionale klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda opgesteld. Deze stukken zijn vertaald in een lokale strategie (2021-2031) en uitvoeringsagenda (2021-2025). De maatregelen voor wateroverlast en droogte uit de agenda zijn in 2025 uitgevoerd of in uitvoering. We hebben hiervoor aanspraak gemaakt op de Impulsregeling.
- We ontwerpen onze openbare ruimte en directe leefomgeving toekomstbestendig. Dit houdt in dat we bij gebiedsontwikkelingen en herinrichting van bestaande wijken de gevolgen van klimaatverandering meenemen in het ontwerp (klimaatadaptief ontwerpen). We kijken daarbij niet meer standaard naar gesloten verhardingen en principes als overal goten, trottoirbanden en kolken in wegen. Het water dat op de weg valt kan daardoor vertraagd in de aanliggende berm worden geborgen. Waar mogelijk zetten we regelgeving in om particulieren uit te dagen mee te doen als zij nieuw gaan bouwen of verbouwen ('beloningsplanologie').
- Inwoners en ondernemers zijn bewust van de klimaat- en weersveranderingen en weten hoe regenwater slim kan worden vastgehouden en gebruikt. Dit doen we met Operatie Steenbreek en met acties zoals een Regentonactie (subsidierегeling)
- Bij onze eigen gebouwen zetten we in op vergroening van zowel tuinen als daken. Regenwater kan hierin worden vastgehouden en beter wegstromen. Percelen blijven hiervoor minimaal 25% onverhard. Hiermee geven we het goede voorbeeld aan inwoners en ondernemers en we bekijken hoe we hen hierbij kunnen ondersteunen.
- Samen met andere overheden bekijken hoe we regenwater kunnen hergebruiken binnen onze bebouwde omgeving.

Verminderen hitteoverlast in de zomer

Wenkend perspectief 2040: In de zomers is het in alle wijken en buurten van Noordenveld fijn vertoeven buiten

Wat doen we nu al?

- We zijn zuinig op ons groen. Daarnaast vullen we het waar mogelijk aan. Hierdoor houden we schaduwplekken en maken we nieuwe. Bij het ontwerpen van nieuwe wijken nemen we groen en waterberging als uitgangspunt.
- We zijn lid van Operatie Steenbreek en stimuleren projecten rondom minder tuinverharding en meer groen, om hittestress tegen te gaan en bewustwording hierover te vergroten.
- We zijn actief aangesloten bij de werkregio Groningen & Noord-Drenthe om een regionale klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda op te stellen.
- Het onderwerp hitteoverlast wordt toegevoegd in de lokale klimaatadaptatie strategie die uiterlijk wordt vastgesteld begin 2022.

Wat straks (2025)?

- • Inwoners en ondernemers zijn bewust van de klimaat- en weersveranderingen en weten hoe voorkomen kan worden dat de omgeving opwarmt. Niet alleen in de openbare ruimte in wijken en dorpen is hittestress aanwezig. Ook in het agrarisch gebied is er hittestress bij vee doordat houtsingels verdwijnen. In de kernen zetten we Operatie Steenbreek in en acties zoals een gratis bomenactie. Zo stimuleren we het vergroenen van tuinen. Ook stimuleren we groen in het buitengebied, zowel voor vee als voor biodiversiteit.
- • We zorgen voor voldoende water en beplanting in wijken door hier eisen aan te stellen in het opstellen van bestemmingsplannen/wijkplannen
- • In de openbare leefomgeving in wijken en dorpen en op bedrijventerreinen wordt meer groen toegepast tegen hitteoverlast. Zo zijn overbodige verhardingen vervangen door groen en verharde tuinen zijn vergroend. Dit bereiken we door actief in te zetten op de programma's Toekomstbestendige bedrijventerreinen en Energieke Buurten.
- • In 2025 hebben we samen met andere overheden in de werkregio Groningen & Noord-Drenthe een regionale klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda opgesteld. Deze stukken hebben we voor Noordenveld vertaald in een lokale strategie (2021-2031) en uitvoeringsagenda (2021-2025). De maatregelen voor hitteoverlast uit de agenda zijn in 2025 uitgevoerd of in uitvoering.

Verbeteren leefomgeving mens, dier en natuur

Wenkend perspectief 2040: Door de vele soorten planten en dieren die aanwezig zijn is de omgeving prettig om te wonen, verblijven en recreëren.

Wat doen we nu al?

- Biodiversiteit (aanwezigheid planten en dieren) vergroten is ons uitgangspunt bij groenbeleid en -beheer: bij nieuwe bermen wordt een kruidenrijk grasmengsel gebruikt, we passen geen bestrijdingsmiddelen toe en zetten schapenbegrazing in.
- Recreatieve wandel- en fietsroutes worden aangelegd door Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Hierdoor wordt het buitengebied makkelijker bereikbaar en nog aantrekkelijker. Voor een prettig verblijf in het buitengebied hebben we met het bankjesproject plekken gecreëerd waar mensen de natuur kunnen beleven.
- Om mogelijk te maken dat kinderen buiten spelen, hebben we groene speelpleinen gestimuleerd. Op sommige plekken is dat in de vorm van een natuurspeeltuin of een groen schoolplein.
- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zetten we op het realiseren van hoeveelheden natuur en water die voldoen aan bijvoorbeeld de eisen van het waterschap.
- We zijn lid van Operatie Steenbreek, omdat we streven naar minder tuinverharding en meer groen. Daarmee stimuleren we dat er meer plek is voor planten en dieren in de directe omgeving van inwoners.
- Via het dorpenfonds zijn er mogelijkheden om initiatieven van inwoners op het gebied van hun leefomgeving te subsidiëren.
- We hebben een waardevol landschap. Met de Noordenveldse kwaliteitsgids streven we ernaar dat de kwaliteiten worden behouden en of zelfs versterkt.
- Met het Programma Boer Burger Biodiversiteit worden initiatieven voor meer biodiversiteit en circulair terreinbeheer bij particulieren gestimuleerd.
- Met de pilot Bladbokashi wordt de bodemstructuur van plantenvakken, brinken en lanen verbeterd en het bodemleven versterkt.

Wat straks (2025)?

- Met diverse acties en subsidiemogelijkheden voor initiatieven van inwoners en ondernemers stimuleren we biodiversiteit (aanwezige planten en dieren). Bloemrijke bermen en akkerranden leveren meer biodiversiteit. Hierdoor wordt ons buitengebied nog aantrekkelijker om te verblijven, voor zowel omwonenden als recreanten van buitenaf.
- Samen met onder andere provincie Drenthe, Waterschap Noorderzijlvest, LTO Noord en agrarische ondernemers hebben we gestreefd naar meer kringlooplandbouw en minder emissie in de landbouw. Dat hebben we gedaan door meer aandacht te besteden aan het behouden of versterken van de natuurwaarden in het agrarisch gebied en zorgen voor minder intensivering/schaalvergroting.
- We hebben door onderzoek meer inzicht in het effect van groen op een gezonde leefwijze en -omgeving. We zorgen voor meer groen in onze bestaande en nieuwe wijken. Denk aan fruitbomen, natuurlijke speelplaatsen, bloemrijke bermen, groene daken etc.
- We stimuleren andere partijen om mee te werken aan een gevarieerde, groene leefomgeving. Met scholen en bedrijven kijken we naar een groenere inrichting, die zorgt voor verkoeling, biodiversiteit en waterberging.
- Met Natuur en milieueducatie en het stimuleren van groene schoolpleinen leren we kinderen wat belangrijk is voor een klimaatrobuuste leefomgeving.
- Door een biodiverse omgeving is het prettig verblijven voor mens, dier en plant. Een groene, biodiverse en toegankelijke buitenruimte daagt uit om te bewegen of te sporten. We hebben hiervoor o.a. een gemeentedekkend netwerk van wandel- en fietsroutes, ommetjes, wandelknooppuntennet gecreëerd in samenwerking met terreinbeheerders. Hierbij wordt erop gelet dat zowel mens als dier voldoende ruimte heeft.

We geven zelf het goede voorbeeld door

Een groene tuin bij een school. Mogelijk gemaakt door subsidie vanuit gemeente Noordenveld. Met een insectenhotel, moestuin en veel planten.

Duurzame mobiliteit

Toekomstperspectief voor 2040

In 2040 verplaatsen we ons in Noordenveld op duurzame brandstoffen (of spierkracht). Dat bereiken we door enerzijds fossiele verkeersbewegingen te ontmoedigen en anderzijds schoon verkeer te stimuleren en faciliteren. Daarbij realiseren we ons dat de gemeente Noordenveld een plattelandsgemeente is en inwoners vaak afhankelijk zijn van persoonlijk vervoer. Oplossingen en maatregelen moeten daar bij passen.

Doelen

1. Terugdringen vervuilende verkeersbewegingen

Voertuigen zijn de afgelopen jaren al steeds zuiniger geworden. Maar voor het overgrote deel rijden we nog op benzine en diesel. Juist die vervuilende verkeersbewegingen willen we terugdringen. Dat kan door bij (her)inrichting na te denken hoe we het autogebruik terug kunnen brengen en wandelen en fietsen kunnen stimuleren. Er zijn daarnaast steeds meer alternatieven voor benzine en diesel. Het vraagt lef om daar voor te kiezen. Het ontmoedigen en eisen stellen aan fossiel transport helpt daarbij. *In 2040 is het aantal kilometers dat op fossiele brandstoffen wordt gereden drastisch verminderd.*

2. Toename schone verkeersbewegingen

Er zijn steeds meer alternatieven voor fossiel transport. En deze alternatieven worden steeds toegankelijker. Denk daarbij aan de toename van de E-auto en de E-bike. We stimuleren en faciliteren inwoners bij het maken van een duurzame keuze en zetten voor ons eigen vervoer ook maximaal in op een duurzaam alternatief. *In 2040 zijn vervoersmiddelen in Noordenveld op duurzame brandstoffen in de meerderheid en gaan we 'op fietse'.*

Met dit thema leveren wij een bijdrage aan de volgende Global Goals:

Minder vervuilende verkeersbewegingen

Wenkend perspectief 2040: Het aantal kilometers dat op fossiele brandstoffen wordt gereden is drastisch verminderd

Wat doen we nu al?

- Bij aanbestedingen van openbaar vervoer hebben wij laten weten wat wij belangrijk vinden. Mede daardoor hebben we in Noordenveld hoogwaardig openbaar vervoer dat in hoge frequenties rijdt, met elektrische bussen die comfortabel, stil en emissieloos zijn. We hebben de laadpunten bij de eindhaltes gefaciliteerd.
- In de plannen voor de verbouwing van het gemeentehuis kijken we naar flexibeler gebruik van kantoren en ondersteunen we thuiswerken.
- Voor thuiswerken is goed internet nodig. We vinden het belangrijk dat iedereen in de gemeente dat heeft. De aanleg van glasvezel in het buitengebied wordt door anderen opgepakt. Waar mogelijk hebben we dat ondersteund.
- Door in de bestekken eisen te stellen aan de CO2 prestatie, stimuleren we de inzet van lokale aannemers en zo min mogelijk transport. Ook werkt dit route-optimalisatie in de hand.

Wat straks (2025)?

- Om het aantal autokilometers te verlagen, kijken we naar andere inrichtingseisen in woongebieden en bedrijventerreinen. Het gebruik van de auto voor korte ritjes maken we minder vanzelfsprekend. Fietsgebruik en wandelen zijn in de (her)inrichting van de openbare ruimte leidend. Door te zorgen voor minder uitstoot, werken we ook aan een gezonde werk-/woonomgeving
- We zijn er in 2025 klaar voor om de Europese Richtlijn Clean Vehicles Directive te implementeren in onze aanbestedingen. Concreet houdt dit in dat in elke aanbesteding (waaronder ook Publiek Vervoer, leerlingenvervoer en WMO vervoer) een percentage emissievrije auto's is opgenomen. We nemen dit ook mee in aanbestedingen voor (nieuw)bouwprojecten.
- In 2025 is Mobility as a Service voor het gemeentepersoneel volop in gebruik voor onze werkafspraken. Hierdoor is minder autobezit nodig, zijn er minder auto's op de weg en zetten we auto's efficiënter in. Het aantal autokilometers door personeel is sowieso afgenomen doordat we deels blijven thuiswerken, ook als de COVID19-maatregelen niet meer gelden.
- Voor emissie-eisen aan bezorg- en pakketdiensten liften we mee met de Regio Groningen/Assen. De regio doet mee aan uitvoeringsagenda 'Zero emissie stadslogistiek' van het rijk. Deze agenda richt zich erop dat alle nieuwe bestel- en vrachtauto's na 2025 'zero-emissie' zijn.
- We gaan samen met andere partijen zoals het OV-bureau, Qbuzz, Publiek Vervoer verkennen of bestaande vervoersbewegingen-gecombineerd kunnen worden. Door het bundelen van vervoersstromen kunnen ritten geoptimaliseerd worden en worden er minder kilometers gemaakt. Daarbij kan ook nog gekeken worden naar een combinatie met pakketvervoer. Aandachtspunt hierbij is dat openbaar vervoer en voorzieningen toegankelijk en bereikbaar zijn voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn.

Meer schoon vervoer

Wenkend perspectief 2040: In 2040 zijn vervoersmiddelen in Noordenveld op duurzame brandstoffen in de meerderheid en gaan we 'op fietse'.

Wat doen we nu al?

- We hebben laadpalen voor onze dienstauto's geplaatst. Ook voor bezoekers van het gemeentehuis is het mogelijk gemaakt om een elektrische auto op te laden.
- We doen mee aan de Green Deal 1000 laadpalen voor Groningen en Drenthe. Op deze manier kunnen inwoners met een elektrische auto, maar zonder laadmogelijkheid op eigen erf een laadpaal in de openbare ruimte aanvragen. We kijken daarnaast naar extra laadpalen op strategische locaties.
- Voor de elektrische HOV-bus hebben we laadmogelijkheden in onze gemeente gefaciliteerd.
- We hebben de fiets op 1 gezet. Ons doel daarbij is dat fietsverplaatsingen een groter aandeel krijgen in alle vervoersbewegingen. We hebben via programma's scholen en bedrijven gestimuleerd om het gebruik van de fiets naar het werk en school te promoten. Door goede fietspaden stimuleren we het recreatief fietsgebruik.
- Als fietsgemeente werken we nauw samen met de Fietsersbond.
- Via verschillende fietsevenementen die we ondersteunen, plaatsen we 'de fiets' nadrukkelijk op de voorgrond.
- We verduurzamen stap voor stap ons eigen wagenpark. We kopen en gebruiken al (vracht)auto's op waterstof- en elektrische batterijen.
- Een initiatief voor elektrische deelauto's hebben we ondersteund.
- We bieden duurzame alternatieven aan. Met een ondernemer hebben we ervoor gezorgd dat op een tankstation fossielvrije diesel (HVO100) beschikbaar is. Ook werken we aan de komst van een waterstoftankstation.

Wat straks (2025)?

- • We hebben emissieloze vuilniswagens ingekocht. Gemeente zet zo snel mogelijk in op waterstof- en elektrische auto's voor eigen wagenpark. We bieden buiten kantoor tijd onze auto's aan als deelauto's aan onze inwoners.
- • We hebben vervolg gegeven aan de Green Deal voor 1000 laadpalen in Groningen en Drenthe, omdat we zien dat het elektrisch rijden toeneemt.
- • We hebben de mogelijkheden voor duurzame brandstoffen verder uitgebreid. Door aanbod te creëren, zetten we erop in dat het voor ondernemers aantrekkelijker wordt om over te stappen op deze brandstoffen.
- • We hebben onderzocht of Mobility as a Service voor gemeentepersoneel in Noordenveld ingezet kan worden. Waar mogelijk ondersteunen we dit in alle kernen met oplaad- en parkeerfaciliteiten.
- • Noordenveld maakt goede afspraken met aanbieders van elektrische scooters en maakt elektrisch rijden op deze manier laagdrempelig voor al haar inwoners. Zo hoeft niet iedereen zelf (vervuilende) vervoersmiddelen aan te schaffen of te gebruiken. Ook voor mensen met een kleine beurs komt elektrisch vervoer binnen handbereik.
- • We stimuleren fietsgebruik. In de eerste plaats zorgen we voor goede fietsomstandigheden. Die zoeken we in goede, veilige duurzame buitenverlichting. Daarnaast creëren we doorgaande groene fietsroutes tussen wijken en kernen. In de tweede plaats denken we met ondernemers mee over een programma om het gebruik van E-bikes en speed pedelecs te stimuleren.
- We waken ervoor dat laadkabels, (deel)fietsen en –scooters er niet toe leiden dat wandelroutes en trottoirs ontoegankelijk worden voor blinden, slechtzienden en rollator-gebruikers.

We geven zelf het goede voorbeeld door

Stap voor stap verduurzamen we het gemeentelijk wagenpark met voertuigen op elektriciteit en waterstof

Duurzame energie

Toekomstperspectief voor 2040

In 2040 gebruiken we op slimme manieren heel veel minder energie dan we nu doen. En alle energie die we nog wel gebruiken komt uit duurzame bronnen en wordt lokaal opgewekt. Inwoners van Noordenveld zijn voor een belangrijk deel mede-eigenaar van deze lokaal opgewekte energie. Daarmee is de lokale opwek goed voor de Noordenveldse economie.

Doelen

1. Minder energieverbruik

We zijn de afgelopen decennia steeds meer energie gaan verbruiken. En de alternatieven die we hebben voor fossiele energie zijn nog schaars. Het is daarom van belang om ons energieverbruik te verlagen. En dat kan ook. Door woningen beter te isoleren waardoor we minder warmte verliezen, door steeds meer slimme apparaten te gebruiken die minder stroom verbruiken. *In 2040 hebben we op slimme manieren ons energieverbruik teruggebracht tot een minimale hoeveelheid.*

2. Meer woningen op duurzame warmte

Het verwarmen van huizen met aardgas zorgt in de gebouwde omgeving voor ongeveer 1/3 van de CO2 uitstoot. Door alternatieven voor aardgas in te zetten kunnen we de CO2 uitstoot stevig verminderen. *In 2040 zijn we voor tenminste 80% van de woningen in Noordenveld overgestapt op alternatieven voor aardgas om de woningen in Noordenveld te verwarmen*

3. Meer zonnepotentie benutten

Met zonne-energie kunnen we ons elektriciteitsverbruik verduurzamen. Om alle inwoners en bedrijven te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom is een stevige hoeveelheid zonne-energie nodig. *In 2040 hebben we in Noordenveld ingezet op zon als duurzame energiebron, met oog voor landschap en inwoners. Zon op dak heeft daarbij de voorkeur.*

4. Meer windpotentie benutten

Met windenergie kunnen we ons elektriciteitsverbruik verduurzamen. Om alle inwoners en bedrijven te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom kunnen we niet zonder windenergie. *In 2040 hebben we in Noordenveld ingezet op wind als duurzame energiebron, met oog voor landschap en inwoners.*

5. Meer inzetten op innovatie voor energieopwekking

Zon en wind zijn nu vooral de bronnen voor duurzame energie. Technologische ontwikkelingen staan niet stil. Er komen nieuwe vormen van energieopwekking. Ook nieuwe alternatieven voor aardgas zullen zich aandienen. We staan op voor vernieuwing en spelen daarop in. Noordenveld heeft met de aardgasopslag een belangrijke rol in de aardgasinfrastructuur, die de komende decennia nog werkzaam moet blijven. We onderzoeken of we deze infrastructuur daarnaast kunnen inzetten voor duurzame energie, nu en later. Denk daarbij aan het opslaan of verdelen van duurzame gassen of het gebruiken van oude putten voor bijvoorbeeld geothermie. *In 2040 hebben we een breed palet aan duurzame bronnen in Noordenveld. Daarnaast benutten we fossiele infrastructuur (mede) voor nieuwe duurzame vormen van energie.*

Met dit thema leveren wij een bijdrage aan de volgende Global Goals:

Minder energie verbruiken

Wenkend perspectief 2040: We hebben ons energieverbruik op een slimme manier teruggebracht tot een minimum hoeveelheid.

Wat doen we nu al

Begeleiding bedrijven in verduurzaming:

- Via bijeenkomsten en projecten als het Koploperproject werken we aan het in gang zetten van een duurzame beweging onder bedrijven.
- We zoeken samenwerking met ondernemers via Ik Ben Drents Ondernemer
- Met de provincie, OCN en ondernemers werken we samen aan een pilot binnen het project Energieneutrale Bedrijventerreinen Drenthe 2035 (EBD35).

Ondersteunen individuele inwoners:

We ondersteunen individuele bewoners die stappen willen zetten om hun huis te verduurzamen. Dat doen we door:

- Optimaal gebruik te maken van energiecoaches en -adviseurs, vrijwilligers die infrarood scans uitvoeren, de samenwerking EC Noordseveld-gemeente en het Drents Energieloket en de acties en ondersteuning die zij bieden.
- In te zetten op natuurlijke momenten (we maken daarbij gebruik van de kennis die we opdoen in Stronghouse). Daarbij werken we samen met leveranciers om onze inwoners zo goed mogelijk te kunnen adviseren over duurzame keuzes

Besparen in verlichting openbare ruimte:

Om energie te besparen in de openbare ruimte, plaatsen we LED-verlichting. Op dit moment is 58% van de openbare verlichting in het gemeentelijk areaal LED-verlichting. Het is standaard dat we openbare verlichting dimmen.

Compenseren aardgasverbruik eigen organisatie:

We compenseren het aardgasverbruik van onze eigen organisatie met diverse maatregelen (bijv. kopen CO2 certificaten) en we zetten in op het terugdringen van aardgasverbruik van onze gebouwen.

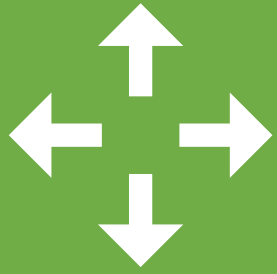
Wat hebben we in 2025 bereikt

Energieneutrale gebouwen

- • We hebben een Duurzaam Integraal Huisvestingsplan voor scholen waarin het doel is om in 2030 49% minder CO2 uit te stoten.
- • Sportaccommodaties zijn verduurzaamd volgens de plannen in het Integraal Sportaccommodatieplan (ISAP)
- • We hebben uitvoering gegeven aan de Routekaart verduurzamen gemeentelijke gebouwen. Het doel van deze routekaart is om in 2030 49% minder CO2 uit te stoten. Concreet komt dit neer op minimaal 2 gebouwen per jaar verduurzamen. In 2025 hebben we 10 gebouwen aangepakt.
- • We hebben met woningcorporaties, energiecoöperatie en andere partijen een gemeentebreed isolatieprogramma voor huishoudens en bedrijven opgesteld en in uitvoering. Dit programma is gericht op minimaal 50% besparing.
- • We werken intensief samen met de Regionale Uitvoeringsdienst om bedrijven te begeleiden bij energiebesparing. De RUD heeft rol in het toezien of bedrijven energiebesparende maatregelen nemen. De pilot Energieneutrale bedrijventerreinen geeft ons hiervoor handvatten.
- • Bij verbouwen en nieuwbouw is het gemeengoed dat we gebouwen bouwen die in de winter de warmte beter vasthouden en in de zomer de hitte buitenhouden. Met groene daken en gevels (natuurinclusief bouwen) isoleren we én zorgen we voor meer groen in onze wijken.

Verlichting openbare ruimte

- • We zitten in 2025 op 35% besparing van elektriciteit van de openbare verlichting ten opzichte van 2013.

Meer gebouwen op duurzame warmte

Wenkend perspectief 2040: In 2040 zijn we voor tenminste 80% van de woningen overgestapt op alternatieven voor aardgas om woningen en bedrijven in Noordenveld te verwarmen

Wat doen we nu al?

Een energiek dorp en twee energieke buurten

We werken aan een stapsgewijze verduurzaming in drie wijken waarbij we de koppeling maken met kansen in de openbare ruimte en in het laten toenemen van sociale cohesie. Dit doen we samen met inwoners. Om de verduurzaming gestructureerd en voortvarend op te pakken, zijn gemeente en energiecoöperatie Noordseveld een samenwerking aangegaan. Ze hebben samen het projectbureau Energieke buurten opgezet.

Ondersteunen individuele inwoners

We ondersteunen individuele bewoners die stappen willen zetten om hun huis te verduurzamen. Dat doen we door:

- Met het projectbureau van EC Noordseveld en gemeente de warmtetransitie in de Energieke buurten te begeleiden
- Energiecoaches en infraroodscanners van EC Noordseveld en het Drents Energieloket optimaal in te zetten voor individuele bewoners.
- Inwoners te stimuleren om een plan te maken van isolatie naar een alternatief voor aardgas. Dit doen we door energieadviseurs in te zetten.

Onderzoeken en opzetten van verschillende aanpakken

- We onderzoeken wat beste aanpak is. We zetten hierbij onder andere kennis in die we opdoen vanuit het Interreg project Stronghouse. Inzetten op natuurlijke momenten is daarin een belangrijk element.

Wat straks (2025)?

Energieke buurten

Voor de drie energieke wijken is een Wijkuitvoeringsplan gemaakt en vastgesteld. Inwoners van deze buurten zijn samen met de gemeente en energiecoöperatie Noordseveld volop aan de slag met het verduurzamen van hun woning. We leggen daarin zeker de focus op no-regret maatregelen.

We zijn daarnaast gestart met uitvoering van de Warmtevisie Noordenveld, die we in 2025 net voor de eerste keer hebben geactualiseerd.

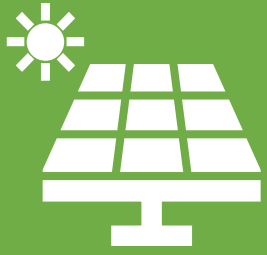
Implementeren van aanpakken

Met de opgedane kennis uit onder andere Stronghouse en de eerste stappen in de energieke buurten, implementeren we de aanpak in de wijken die in de Warmtevisie zijn aangewezen.

Eigen gebouwen en scholen

Bij verbouwen en nieuwbouw is het gemeengoed dat we gebouwen (om)bouwen zodat ze op een duurzame, fossielvrije manier worden verwarmd. In 2025 hebben we dit bij enkele gebouwen meegenomen bij de uitvoering van de Routekaart Verduurzaming gemeentelijke gebouwen en Integraal Huisvestingsplan voor scholen.

Meer zonpotentie benutten

Wenkend perspectief 2040: we hebben ingezet op zon als duurzame energiebron, met oog voor landschap en onze inwoners. Zon op dak heeft de voorkeur.

Wat doen we nu al?

Opwekking

- We onderzoeken de mogelijkheden voor zon op grote daken in onze gemeente. Daarvoor nemen we deel aan twee pilots: zon op bedrijvendaken (via de pilot energieneutrale bedrijventerreinen) en zon op agrarische daken (onder leiding van LTO Noord en samen met provincie en gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo)
- We hebben beleid gemaakt om onze inwoners een centrale rol te geven bij grootschalige energieprojecten in het landschap. Initiatiefnemers moeten inwoners laten meepraten over het ontwerp en na realisatie laten meedelen in de opbrengsten. Op de eerste twee plekken is een participatieproces gestart.

Inkoop

- We hebben voor een deel van ons stroomverbruik groene stroom lokaal ingekocht. De stroom is afkomstig van het zonnepark op de NAM-locatie bij Langelo.

Wat straks (2025)?

Opwekking

- • We hebben natuurlijke momenten in het onderhoud van onze gebouwen benut om het aantal zonnepanelen op deze gebouwen te vergroten. Waar mogelijk hebben we innovatieve manieren om zonnestroom op te wekken, gebruikt.
- • In 2025 zijn vergunningen verleend voor de eerste zonneparken waarin oog is voor omwonenden, lokaal eigendom en de kwaliteit van natuur en groen, landschappelijke inpassing op lange termijn. Het beleidskader Energieprojecten in het landschap en de Noordenveldse beleidskader zijn hiervoor uitgangspunt geweest.
- • We hebben ruimte in regelgeving gecreëerd die het voor particulieren en bedrijven vereenvoudigt om voor eigen gebruik zonnepanelen in de buurt van de woning te leggen.
- • Een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is in voorbereiding. Met dit besluit kunnen we vanaf 1 juli 2022 de mogelijkheid voor grote gebouwen, die niet onder de BENG-eisen vallen, zon op dak gaan verplichten. Van die mogelijkheid gaan we gebruik maken.

Energiefonds

- • We gaan bij alle grootschalige opwek voor minimaal 50% lokaal eigenaarschap en onderzoeken daarnaast mogelijkheden om onze inwoners optimaal te laten meeprofiteren (mogelijk door een garantiefonds of andere fonds).

Meer windpotentie benutten

Wenkend perspectief 2040: Bij de inzet van opwek door wind is maximaal rekening gehouden met de kwaliteit van het landschap en gezondheid van inwoners.

Wat doen we nu al?

Onze Omgevingsvisie zegt 'nee' tegen grootschalige windparken. De komende tijd zal moeten uitwijzen of we onze ambities halen zonder wind. Vooruitlopend hierop hebben we in het beleidskader 'Energieprojecten in het landschap' voor grote windmolens een Windladder gemaakt voor als dit op een later moment gaat spelen. Voor alle locaties geldt dat projecten moeten doen aan wettelijke eisen en richtlijnen (bijvoorbeeld over het negatieve effect op gezondheid van mensen), dat ze niet in natuurgebieden staan en niet op toeristische plekken waar veel mensen komen.

Kleine turbines

We hebben tot nu toe voor twee kleine windturbines een vergunning gegeven. In het traject met LTO Noord voor zon op dak, wijzen we agrariërs op subsidiemogelijkheden. Eén daarvan is de Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE), waaronder ook kleine windmolens vallen.

Wat straks (2025)?

Kleine turbines

- We vereenvoudigen de procedure voor kleine windturbines in bestemmingsplannen/omgevingsplan, zodat het eenvoudiger wordt om een kleine windturbine, die voorziet in de eigen energiebehoefte, te realiseren.

Windverkenning

- Met een windverkenning maken we duidelijk waar we wel en waar we geen windpotentie zien. Dit vormt de basis voor het verder inzetten op benutten van windpotentie. Het is daarbij ook van belang om de negatieve effecten van windmolens op de gezondheid van mensen mee te nemen.
- De windverkenning wordt gekoppeld aan (ruimtelijk) beleid voor grote en kleine windmolens.

Energiefonds

- We gaan, als windprojecten aan de orde zijn, net als bij grootschalige zonprojecten voor 50% lokaal eigenaarschap. We onderzoeken daarnaast mogelijkheden om onze inwoners optimaal te laten meeprofiteren (mogelijk door een garantiefonds of ander fonds dat kan helpen bij de verduurzaming van woningen)

Meer innovatie en alternatieve energieopwekking

Wenkend perspectief 2040: In 2040 hebben we een breed palet aan duurzame bronnen in Noordenveld. Daarnaast benutten we fossiele infrastructuur (mede) voor nieuwe duurzame vormen van energie.

Wat doen we nu al?

Toepassen innovatie

We zetten nu vooral in op bewezen technieken. Dat betekent niet dat zon en wind de enige opties voor ons zijn. We volgen marktontwikkelingen. Als zich kansen (gaan) voordoen, gaan we die aangrijpen en onderzoeken.

Wat straks (2025)?

Toepassen innovatie

- We onderzoeken actief innovatieve technieken. Als kansen zich voordoen experimenteren en faciliteren we op kleine schaal. Daarbij moet kwaliteit hoog in het vaandel blijven staan.

Alternatieven onderzoeken

- We weten wat de potentie van groen gas en geothermie als warmtebron is. Voor het laatste hebben inzichtelijk of de huidige NAM putten hiervoor gebruikt kunnen worden. Op basis hiervan maken we keuzes over de inzet van deze warmtebronnen voor de gebouwde omgeving.
- We hebben met verschillende partijen onderzocht of Energy-hubs (bijvoorbeeld met waterstof) op de huidige energielocaties een mogelijkheid is
- Met OCN hebben we in de pilot Energieneutrale bedrijventerreinen naast zonne-energie ook alternatieve energiebronnen onderzocht (o.a. wind, WKO, zon-op-gevels, opslag)
- Er is onderzocht in hoeverre bermmaaisel en andere biomassa ingezet kan worden voor productie van groengas of groene stroom.
- We hebben met het waterschap en een onderwijsinstelling onderzocht welke waterpartijen mogelijkheden bieden voor thermische energie uit oppervlaktewater. Door warmte te onttrekken aan oppervlaktewater 'koelen' we (grote) waterpartijen in de zomer. Hierdoor zal minder snel algengroei optreden.

Waterstof

We leren van waterstofpilots die op andere plekken in Nederland worden uitgevoerd. Vanuit die kennis communiceren we over waterstof en de toepassing ervan.

Uitruilen stroom

We hebben op steeds meer eigen daken zonnepanelen liggen. We hebben onderzocht wat mogelijk is voor wat betreft het uitruilen van zonnestroom tussen gemeentelijke gebouwen.

We geven zelf het goede voorbeeld door

Waar mogelijk wekken we de stroom voor onze gebouwen zelf op, zoals hier op het gemeentehuis.

Afval en hergebruik

Toekomstperspectief voor 2040

In 2040 produceren we minder afval. Dat komt doordat we er vooral op letten dat we onnodig gebruik van grondstoffen voorkomen. Dat doen we via de volgende drie R's: 'refuse' (voorkomen/consuminderen), 'rethink' (anders ontwerpen van gebaande paden en systemen) en 'repair' (-cafés).

In 2040 recyclen we ons afval en gebruiken we alleen nog maar herbruikbare of gerecyclede materialen. Dat doen we door het recyclen van afval zo makkelijk mogelijk te maken, en het aanleveren van restafval te ontmoedigen (het 'de vervuiler betaalt' principe). Als het gaat om huishoudelijk afval kunnen we als gemeente faciliteren, stimuleren en ontmoedigen. Als het gaat om bouwen en inrichten kunnen we meer sturen. Daar kiezen we in 2040 alleen nog maar voor hergebruikte of herbruikbare materialen.

Doelen

1. We verminderen afval

Door te zorgen voor minder afval verminderen we het onnodig verbruiken van grondstoffen en het verbranden van restafval. Minder afval is niet eenvoudig. Het vraagt om hele bewuste keuzes bij al je inkopen. En vaak wordt je ongewenst geconfronteerd met driedubbele verpakkingen waar je niet om had gevraagd. Door toename van de bewustwording over wat je zelf kan doen *draagt iedereen in 2040 bij aan het zo veel mogelijk verminderen van afvalproductie*

2. We realiseren een toename in het aandeel afval dat wordt hergebruikt

Door zo veel mogelijk her te gebruiken en te recyclen verminderen we ons grondstoffen verbruik. We maken het scheiden van afval voor inwoners zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk waardoor het aandeel restafval terugloopt. *In 2040 draagt iedereen bij aan het zoveel mogelijk scheiden en hergebruiken van 'afval'.*

3. Minder gebruik van nieuwe grondstoffen voor bouwen en inrichten

Al bij de inrichting van de openbare ruimte en nieuwbouw moet je nadenken over de te gebruiken materialen. Door hergebruikte materialen toe te passen of voor materialen te kiezen die herbruikbaar zijn, werken we aan een circulaire economie. *In 2040 bestaat alle nieuwbouw en alle materialen die we toepassen in de openbare ruimte uit hergebruikte of her te gebruiken materialen*

Met dit thema leveren wij een bijdrage aan de volgende Global Goals:

We verminderen afval

Wenkend perspectief 2040: Iedereen draagt bij aan het zoveel mogelijk verminderen van afval(productie).

Wat doen we nu al?

Als gemeentelijke organisatie

We hebben geen invloed op de verpakkingsindustrie, die een belangrijk aandeel van ons afval produceert. Wat wel binnen ons bereik ligt is dat we er als organisatie bewuster van worden dat we veel afval produceren. Via kleine acties hebben we ingezet op minder afval: alle medewerkers hebben een Dopper gekregen en de watercoolers zijn verwijderd, printers staan standaard ingesteld op dubbelzijdig printen.

Binnen de gemeente

We zetten in op afvalpreventie. Ons doel is dat er minder huishoudelijk afval is. Om dit te bereiken zetten we een afvalcoach in.

Met de lokale horeca en de organisatoren van de Roder Markt en de Jaarbeurs hebben we in het verleden een proef gedaan met bioplastische bekers.

Wat straks (2025)?

- We zetten in op een brede communicatie, waarbij we ons niet alleen richten op huishoudelijk afval en afvalpreventie. Minder afval begint met 'consuminderen': als we minder spullen kopen en ze langer gebruiken, hebben we minder afval. Daarnaast willen we een deeleconomie stimuleren. Via onze communicatiekanalen geven we goede voorbeelden die leiden tot minder afval, een podium.

- Binnen onze eigen organisatie hebben we alle afvalstromen onder de loep genomen en bedacht hoe we die kunnen verkleinen. Van papieren handdoekjes in het toilet tot en met printercartridges.

- We hechten waarde aan een deeleconomie. Door producten (bijvoorbeeld elektrische (deel)fietsen, gereedschap, enzovoorts) beschikbaar te maken op strategische plekken, zorgen we voor inwoners grondstoffen besparen door niet per gezin zelf alles aan te schaffen. Bovendien maken we zo producten ook toegankelijk voor mensen met een smalle beurs.

Meer hergebruiken

Wenkend perspectief 2040: iedereen draagt bij aan zoveel mogelijk scheiden en hergebruiken van afval

Wat doen we nu al?

Binnen de gemeente

- Onze communicatie en voorlichting is gericht op het nut van beter afval scheiden en hergebruiken van afval. Afvalscheiding is de norm.
- We faciliteren een composteercursus en subsidiëren van compostvaten
- We vervangen geen rioolbuizen, maar passen relinen toe: de riolering wordt voorzien van een kunststof binnenvoering.
- We gebruiken bokashi als compost, dat gemaakt wordt uit de afvalstroom bladafval
- Een mobiel scheidingsstation ('afvalkraam') is in gebruik genomen.
- We zamelen apart afval in voor hergebruik alle verplichte afvalstromen

Binnen de organisatie

- We scheiden afval, ook plastic en gft. Dat is nu nog niet verplicht

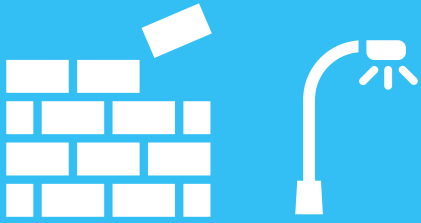
Wat straks (2025)?

Scheiden van afval

- • We maken het voor al onze inwoners makkelijker om afval maximaal te scheiden. In de eerste plaats door te werken aan een toegankelijk en aantrekkelijk afvalbrenghstation. Daarnaast richten we meer milieuparken op en zetten meer mobiele scheidingsstations in. Mensen moeten op deze manier dichtbij hun huis hun afval kwijt kunnen.
- • Met OCN/Parkmanagement zijn we het gesprek aangegaan met bedrijven en hun afvalverwerkers over scheiden bij de bron.

Hergebruiken van afval

- • Met communicatie geven we meer bekendheid aan het delen, hergebruik en reparatie van spullen. We stimuleren dit door een groter aanbod van kringloop- en reparatie-initiatieven te ondersteunen. We zien daarbij mogelijkheden voor een samenwerking tussen kringloopwinkels en de gemeentewerf.
- • Naast bladafval gebruiken we ook bermmaaisel als basis voor bokashi

Minder gebruik van nieuwe grondstoffen voor bouwen en inrichten

Wenkend perspectief 2040: alle nieuwbouw en alle materialen die we toepassen in de openbare ruimte bestaan uit hergebruikte of her te gebruiken materialen.

Wat doen we nu al?

Nieuwbouw

- We bereiden de organisatie voor op circulair bouwen. Het opstellen van het PVE voor de nieuwe gemeentewerf geeft hiervoor goede inzichten.
- We ondersteunen een pilot circulair bouwen aan de Vrijetijdsboulevard
- We werken aan de bouw van een circulaire gemeentewerf
- Lang niet altijd is het verschil bekend tussen circulair en recycling. We besteden er aandacht aan in communicatie en sturen op zo veel mogelijk circualair.

Inrichting openbare ruimte

- In het buitengebied staan links en rechts robuuste banken uit het Bankjesproject. In plaats van beton is gebruik gemaakt van eikenhout. Dat scheelt CO2 bij de productie.
- We hergebruiken straatklinkers: zo krijgen de klinkers die we uit de Heerestraat in Roden halen voor de herinrichting, een tweede leven in Veenhuizen.

Wat straks (2025)?

Nieuwbouw

- Bij gebiedsontwikkelingen sturen we op het gebruik van zo veel mogelijk circulaire materialen. Circulariteit is een belangrijk beoordelingscriterium bij de gunning van nieuwbouwprojecten. In 2025 hebben we een normering vastgesteld waarmee projecten in de gunning beoordeeld kunnen worden.
- We hebben een circulaire gemeentewerf gerealiseerd.
- De interne verbouwing van het gemeentehuis hebben we op basis van hergebruik uitgevoerd. Daarmee hebben we het idee dat alles nieuw moet zijn, achter ons gelaten.

Inrichting openbare ruimte

- We hebben de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) geactualiseerd naar nieuwe inzichten. De LIOR is ons vertrekpunt voor aanbestedingen en bevat richtlijnen voor duurzaam, circulair materiaalgebruik, hergebruik. Het draagt bij aan bewustwording.
- We passen circulariteit toe bij armaturen van de verlichting in de openbare ruimte

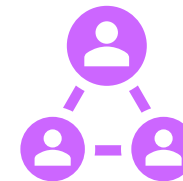

We geven zelf het goede voorbeeld door

Wethouder Kirsten Ipema met bokashi, een compost gemaakt van bladafval.

Participatie en communicatie

Toekomstperspectief voor 2040

In 2040 kijken we terug en weten we: we hebben het voor elkaar gekregen, en iedereen deed mee! Om deze ambities waar te maken moeten we samenwerken. Inwoners, ondernemers en gemeente. Als gemeente zoeken we de samenwerking actief op en faciliteren en ondersteunen we waar we kunnen. Zodat inwoners en ondernemers actief een rol kunnen spelen. Belangrijk daarbij is dat we ervoor zorgen dat iedereen écht mee kan doen.

Resultaten maken we zichtbaar, zodat mensen zien wat gemeente doet en wat er in Noordenveld gebeurt.

Doelen

1. Actievere rol voor en door onze inwoners

Elke beweging begint bij een paar mensen die besluiten om het anders aan te pakken. Zij laten zien dat het duurzamer kan. De gemeente Noordenveld heeft veel initiatiefrijke inwoners en een actieve energie coöperatie. De rol van de gemeente is om de initiatieven te stimuleren en faciliteren, en ze een podium te geven. Daarmee kunnen ze andere inwoners weer inspireren. *In 2040 dragen inwoners actief bij aan een duurzaam Noordenveld en worden daarin gefaciliteerd door de gemeente*

2. Meer mensen doen mee aan duurzaamheid

Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het zorgen voor een rechtvaardige en inclusieve verduurzaming. Zodat meer mensen mee kunnen doen aan duurzaamheid! Dat betekent dat we informatie bereikbaar willen maken voor iedereen, en dat het ook voor iedereen betaalbaar is. *In 2040 hebben we er als gemeente voor gezorgd dat iedereen in Noordenveld de mogelijkheden en ondersteuning heeft die zij nodig hebben, om mee te kunnen doen aan deze duurzame beweging*

3. Actievere rol voor en door onze ondernemers

Naast samenwerking met onze inwoners spelen ook onze lokale bedrijven en ondernemers een belangrijke rol in de verduurzaming van de gemeente. Samen met hen onderzoeken we hoe zij duurzame keuzes kunnen maken en faciliteren we hen daarin. *In 2040 zijn alle Noordenveldse ondernemers duurzame koplopers*

Met dit thema leveren wij een bijdrage aan de volgende Global Goals:

Actievere rol voor en door onze inwoners

Wenkend perspectief 2040: inwoners dragen actief bij aan een duurzaam Noordenveld en worden daarin gefaciliteerd door de gemeente

Wat doen we nu al?

- In ons project Energieke buurten hebben inwoners een centrale rol via een bewonersplatform. Met hen bepalen we de vervolgstappen en nemen we andere buurt-/dorpsbewoners mee in het proces.
- We hebben een Adviesraad Duurzaamheid van betrokken inwoners die ons college gevraagd en ongevraagd advies geeft over duurzaamheidsonderwerpen. Andersom vragen wij hen zo nu en dan om mee te denken over projecten en beleid.
- We geven het goede voorbeeld richting bewoners en ondernemers. En communiceren wat we doen en hoe we dit doen ook zoveel mogelijk naar hen als inspiratie en informatie. Via het project Junior Energiecoach brengen we het onderwerp 'energiebesparing' op een speelse en laagdrempelige manier bij de mensen thuis.
- We informeren inwoners en ondernemers over het belang van biologische en lokale producten gebruiken. Zo plaatsten we tijdens corona de oproep 'Koop Lokaal' in de Gemeentepagina, om de lokale ondernemers te ondersteunen én mensen erop te wijzen dat er lokaal veel te vinden is.
- We faciliteren initiatieven van inwoners met het Dorpenfonds en het Leefbaarheidsfonds
- We zijn lid van Operatie Steenbreek en werken samen met natuurorganisaties, IVN, Streekbeheer en regionale partners op het gebied van duurzaamheid. We besteden hier online aandacht aan op onze sociale media kanalen, via de pers en de lokale media.
- Ook medewerkers van de gemeente worden geïnformeerd over wat we doen, we doen als gemeente zoveel mogelijk mee aan duurzame themadagen en communiceren hier zowel intern als extern over.

Wat straks (2025)?

- We zorgen als gemeente dat er online een platform/website is voor het uitwisselen van ideeën en kennis voor en door inwoners op het gebied van duurzaamheid. Hiermee informeren, inspireren en activeren we inwoners. Door een podium te bieden aan persoonlijke verhalen en lokale initiatieven tonen we het belang van duurzaamheid. Hoe het hen raakt en wat zijn zelf kunnen doen.
- We zorgen ervoor dat het brede begrip 'Duurzaamheid' vertaald is naar een aantal concrete thema's/onderwerpen die bekend zijn bij inwoners. Met deze thema's/onderwerpen krijgen inwoners een steeds beter beeld over wat ze zelf kunnen doen en welk positief effect dat heeft.
- We betrekken de jeugd standaard bij deze duurzaamheidsthema's, door bijvoorbeeld met scholen duurzame projecten te starten of hen hierbij te ondersteunen.

Meer mensen doen mee aan duurzaamheid

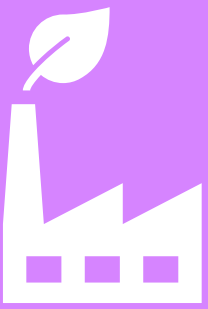
Wenkend perspectief 2040: iedereen kan meedoen en heeft de mogelijkheden en ondersteuning die ze nodig hebben om mee te doen aan deze duurzame beweging

Wat doen we nu al?

- We hebben een communicatie- en participatieplan waarin we onze ideeën over meedoen uiteenzetten en hierop plannen maken. We zetten in op het gebruik van digitale communicatiemiddelen om meer inwoners en ondernemers te kunnen bereiken
- We vinden ook sociale duurzaamheid belangrijk. Iedereen moet kunnen meedoen en stukken kunnen inzien. We bieden informatie toegankelijk en begrijpelijk aan. Onze gemeentelijke website voldoet aan de toegankelijkheidseisen en we schrijven zoveel mogelijk op B1-niveau. Voor mensen zonder internet, zijn documenten fysiek in te zien op het gemeentehuis, wanneer ze ter inzage liggen.
- Bij de verduurzaming van onze gebouwen nemen we toegankelijkheid meteen mee. Dit geldt ook voor herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte, zoals bij Heerestraat in Roden.
- We zorgen ervoor dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zowel digitaal als fysiek. Zo organiseren we activiteiten en bijeenkomsten met ook het aanbod om telefonisch contact te onderhouden
- We zijn een Sustainable Development Goals (Global Goals) gemeente. De Global Goals zijn de internationale duurzame ontwikkelingsdoelen tot 2030. We bieden een platform aan initiatieven die deze doelen dienen. Dit heeft in 2021 geleid tot de prijs voor beste verbinder. Noordenveld was de eerste gemeente waar scholen een SDG-Alliantie tekenden.

Wat straks (2025)?

- We betrekken actief het onderwijs, onze inwoners, ondernemers en instellingen en zorgen voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen doordat er begrijpelijk wordt gecommuniceerd.
- We zijn in 2025 verschoven van reactief naar actief. We zien wat er speelt in de samenleving en ondernemen hierop acties om inwoners en ondernemers mee te nemen in de veranderingen en de duurzame beweging!
- We zorgen ervoor dat onze duurzame beweging nog inclusiever en rechtvaardiger is geworden, door actief groepen op te zoeken die het lastig vinden om mee te doen.
- Binnen de gemeente is Maatschappelijk verantwoord inkopen de norm, we kopen alleen nog in volgens deze regels.
- We hebben de SDG-doelen gekoppeld aan de thema's uit het programma duurzaamheid. Zo verbinden we inclusie, toegankelijkheid en duurzaamheid aan elkaar.
- We organiseren sociale activiteiten/bijeenkomsten/evenementen over duurzaamheid en zorgen er ook voor dat er blijvende contacten gemaakt kunnen worden.
- In elk duurzaamheidsproject, of het nu om deelauto's gaat of verduurzaming van wijken, hebben we er oog voor dat iedereen mee kan doen, ook huishoudens met een smalle beurs.

Actievere rol voor en door onze ondernemers

Wenkend perspectief 2040: alle Noordenveldse ondernemers zijn duurzame koplopers

Wat doen we nu al?

- We werken als gemeente zoveel mogelijk samen met lokale ondernemers en bedrijven wanneer we iets inkopen of organiseren.
- Door initiator en deelnemer te zijn aan het Koploperproject zorgen we dat duurzaam ondernemen aandacht krijgt.
- Met de Pilot Energieneutrale Bedrijventerreinen willen we ervoor zorgen dat steeds meer ondernemers verduurzamen.
- We stimuleren en promoten Maatschappelijk verantwoord inkopen bij onze ondernemers.

Wat straks (2025)?

- We zien steeds meer hoe de lokale economie een motor kan zijn voor het halen van de duurzame doelstellingen. Het slaagt als het lokaal gebeurt. Bij elke nieuwe duurzame ontwikkeling hebben we daarom eerst gekeken hoe de lokale economie een bijdrage kan leveren en daardoor sterker kan worden.
- Het Koploperproject heeft een goed vervolg gekregen in de pilot Energieneutrale bedrijventerreinen op Bitseveld in Roden. De aanpak uit de pilot hebben we in 2025 uitgerold naar alle bedrijventerreinen in Noordenveld.
- In 2025 hebben we een monitor opgezet waarmee we de verduurzaming van bedrijven kunnen volgen en kunnen faciliteren als de monitor daar aanleiding toe geeft.
- We geven een podium aan ondernemers die excelleren op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Dat doen we door deze duurzame voorlopers mee te nemen in onze publiciteit rond duurzaamheid. Zo laten we goede voorbeelden zien.
- In 2025 hebben lokale ondernemers een prominente rol in de energietransitie, de verduurzaming van wijken en de nieuwe gemeentewerf. We hebben hiervoor acties opgenomen in het Economisch Kader en uitvoeringsagenda. Eén van de vijf pijlers hierin is duurzaamheid.
- Ons doel is dat bedrijventerreinen toekomstbestendig zijn. We helpen ondernemers actief om een duurzame toekomst voor hun organisatie te creëren. Met OCN en Parkmanagement stimuleren we de samenwerking tussen bedrijven op het gebied van zon-opwekking en delen van energie. In 2025 hebben we een breed gedragen collectieve aanpak.

We geven zelf het goede voorbeeld door

Home

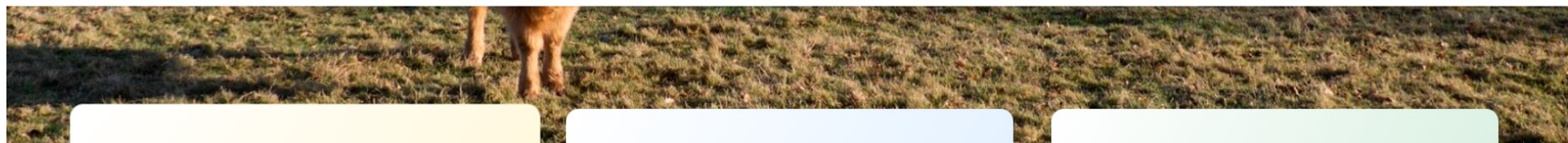
Doe mee ▾

Nieuws

Verhalen

Over ons

Contact

Zelf
meedoen

Met je buurt
meedoen

Met je bedrijf
meedoen

Wij werken aan een duurzaam Noordenveld. Dit willen we doen samen met jou. Op deze website lees je meer over de kleine én grote stappen die jij vandaag al kunt zetten. Als inwoner, als buurt en als bedrijf.

De tijd om stappen te zetten voor een duurzame toekomst is nu!

Nieuwe website

www.duurzaamnoordenveld.nu